

Advies aan burgemeester en wethouders

Onderwerp: Evaluatie gladheidsbestrijding		Beslispunten: - Kennis te nemen van de evaluatie gladheidsbestrijding strooiseizoen 2010-2011. - In te stemmen met de verbeterpunten zoals genoemd in bijlage 2 , en deze aanvullingen toe te voegen aan het vastgestelde strooi beleid 2006.				
Nummer:						
Datum advies: 28 oktober 2011						
Portefeuillehouder: [REDACTED]						
Domein/afdeling: Dienstverlening/Wijkbeheer						
Behandelend ambtenaar: [REDACTED] tel. 0343 565981						
Voorstel ☐ A ☒ B		Openbaar ☒ Integraal ☐ Geobjectiveerd ☐ Niet openbaar			Datum	Paraaf
Communicatie ☒ Ja ☒ Nee		Financiën ☐ Ja ☒ Nee		Afdelingshoofd		
				Directeur		
Juridisch ☐ Ja ☒ Nee		OR ☐ Ja ☒ Nee		Concernstaf		
				Gemeentesecretaris		
Vergadering B&W d.d.		Paraaf B&W (bij b-stukken)				
Akkoord met voorstel						
Ter inzage / behandeling in: Raadscie. Middelen d.d.		G.F. Naafs, burgemeester				
Raadscie. Ruimte d.d.		R.F. Pamboer, wethouder 1				
Raadscie. Samenleving d.d.		B. Homan wethouder 2				
Raad d.d.		T.J. Verhoef, wethouder 3				
		E.J. van Oostrum, wethouder 4				
Deponeren archief:						
Verzonden:						
Gearchiveerd:						

Toelichting

Advies

- Kennis te nemen van de evaluatie gladheidbestrijding strooiseizoen 2010-2011 en de efficiëntieverbeteringen in 2011-2012.
- In te stemmen met de verbeterpunten zoals genoemd in bijlage 2 , en deze aanvullingen toe te voegen aan het vastgestelde strooibeleid 2006.

Aanleiding en centrale vraag

De gemeente is wegbeheerder van alle openbare wegen die niet tot het rijks- en provinciale wegennet behoren. Volgens de wettelijke zorgplicht zijn wij als wegbeheerder verantwoordelijk voor het bieden van veilige wegen. Om dit te bereiken wordt er door de gemeente wegenonderhoud verricht. Eén van de onderhoudstaken is het bestrijden van gevaar door gladheid. Het doel van gladheidbestrijding is het bieden van een zo veilig mogelijk wegennet onder winterse omstandigheden. Omdat gladheid doorgaans plotseling en op grote schaal optreedt, is het belangrijk om keuzes te maken over de prioritering van de verschillende wegen. En het is van groot belang dit op heldere wijze te communiceren. In deze communicatie is het ook van groot belang een beroep te doen op de verantwoordelijkheid van burgers. Veel ongelukken kunnen worden voorkomen door aanpassing van gedrag van weggebruikers en zelfwerkzaamheid (zeker in geval van sneeuwval) van bewoners.

De winter 2010-2011 zette al vroeg in met de eerste sneeuwval in de laatste week van november. Vanaf dat moment zijn grote hoeveelheden sneeuw deze winter ons deel geweest. De afdeling Wijkbeheer heeft veel inspanning moeten verrichten om de wegen begaanbaar te houden. Natuurlijk zijn er de nodige problemen geweest, de nodige klachten en opmerkingen binnen gekomen. Ook zijn er onder winterse omstandigheden (ernstige) ongelukken gebeurd. Gezien de intensiteit van het verkeer is dit helaas onvermijdelijk. Wij nemen onze plicht om wegen zo begaanbaar mogelijk te houden zeer serieus. Tegelijkertijd hebben de weggebruikers uiteraard ook een grote verantwoordelijkheid hun gedrag aan te passen aan de winterse omstandigheden. In deze evaluatie worden de uitgangspunten van het vastgestelde strooibeleid getoetst aan de daadwerkelijke uitvoering. De opgedane ervaringen, binnengekomen meldingen, de gewijzigde huisvesting en nieuwe inzichten zijn gebruikt om het strooibeleid en de uitvoering daarvan nog verder te verbeteren.

Bestuurlijke kaders

Vastgesteld strooibeleid 31-10-2006.

Argumenten

Uitvoering strooibeleid

De gladheidbestrijding wordt door de afdeling Wijkbeheer uitgevoerd conform het door het college vastgestelde beleid, d.d. 31-10-2006 (bijlage 1).

Het vastgesteld strooibeleid is er op gericht om een juiste balans te vinden in verkeersveiligheid, milieubelasting en kosten. Dit betekent dat niet alle wegen in de gemeente worden gestrooid. Er is een prioritering aangebracht in de wegen die wel gestrooid worden.

Gewerkt wordt met drie prioriteiten, te weten:

1. De primaire strooiroute.
2. De secundaire strooiroute.
3. Alle overige wegen en woonstraten, als gladheid door bevriezing of ijzel langer dan 24 uur lijkt aan te houden.

De wegen die zijn opgenomen in het strooiprogramma die vallen onder de eerste en tweede prioritering zijn de gehele winter door redelijk tot goed berijdbaar geweest.

Vooraf de wegen van de derde prioritering worden op een later tijdstip gestrooid. Dit betekent, met name bij sneeuwval, dat de sneeuw door het verkeer wordt vastgereden, een ijslaag vormt die daarna moeilijk te bestrijden is. Dit betreft vooral de woonstraten. Als gevolg hiervan zijn redelijk veel meldingen en verzoeken om alsnog deze wegen te behandelen binnen gekomen. Veel bewoners blijken weinig begrip te hebben dat hun straat niet (als eerste) wordt gestrooid. Maar dit is natuurlijk ondoenlijk.

In de woonstraten is, door de combinatie van de vastgereden sneeuwlaag en de lage temperaturen, het strooien van zout niet de meest gewenste bestrijdingstechniek. Door het wegzout te mengen met scherp (grof) zand is er verbetering mogelijk, maar zeker niet afdoende. Bovendien heeft dit als groot nadeel dat het zand na het smelten van de sneeuw in de rioolkolken (putten) terecht komt. Dit kan leiden tot verstoppingen, en dus tot wateroverlast, en het werkt bovendien kostenverhogend op de kolken- en rioolreiniging.

Signalering

In de afgelopen jaren is de signalering van verwachte gladheid uitbesteed aan Meteoconsult. Op drie meetpunten in wegen houdt Meteoconsult de toestand van onze wegen in de gaten. In combinatie met de actuele meteoverwachting wordt de dienstdoende medewerker 2 uur voor verwachte optredende gladheid door Meteoconsult geïnformeerd. De beslissing tot een daadwerkelijke strooiactie ligt bij de dienstdoende gladheidscoördinator van de afdeling Wijkbeheer.

Deze werkwijze is zeer effectief en efficiënt gebleken.

Een mogelijk verbeterpunt hierin is het aanbrengen van een extra meetpunt in de Lekdijk in Amerongen. Het aanbrengen van een vierde meetpunt langs de Lek zou de veiligheid in het zuidoostelijk deel van onze gemeente wellicht verder kunnen verbeteren. Wij zullen onderzoeken wat de mogelijkheden en de kosten hiervan zijn.

Probleemwegen/gebieden

Door de afdeling Wijkbeheer worden alle meldingen verwerkt en afgehandeld. Hierbij worden zgn. probleemgebieden in kaart gebracht. Zo blijkt dat vooral in de dorpen Amerongen en Leersum en Doorn een aantal sterk hellende wegen, of gedeelten hiervan, die niet zijn opgenomen in het huidige strooiprogramma grote problemen geven. Hierdoor hebben bewoners meer dan gemiddeld moeite om op een veilige manier hun wijk in of uit te komen. Deze wegen zijn daarom in de winter 2010 – 2011 aansluitend aan de primaire routes meegestrooid.

In bijlage 2 is een overzicht gegeven van de overige hellende wegen en andere wegen, die aansluitend aan de primaire strooiroutes worden gestrooid.

- Op een aantal wegen binnen het strooiprogramma wordt de bestrijding van de gladheid op gemeentelijke wegen niet door de gemeente uitgevoerd. Dit zijn de gedeelten N225, N226 en

N227 binnen de bebouwde kom van Driebergen en Doorn (buiten de bebouwde kom en in de bebouwde kom van de andere dorpen is de provincie wegbeheerder).

Op de betreffende weggedeelten wordt in opdracht van de gemeente de gladheidsbestrijding, in één werkgang uitgevoerd door de provincie. De uitvoering van deze werkzaamheden is contractueel vastgelegd. Ook bij sneeuwval wordt sneeuw op de gehele N225, N226 en N227 door de provincie geschoven.

In de bebouwde kom van Doorn en Driebergen zijn delen van het langs de N225 gelegen fietspad aanliggend aan de rijbaan (fietsstroken en fietssuggestiestroken). Dit betekent in geval van sneeuwschuiven dat tegen de verhoogde trottoirband (scheiding tussen fietspad en trottoir) op het fietspad een sneeuwrug achterblijft. Dit verschijnsel treedt ook op bij wegen en fietspaden die uitkomen op de provinciale wegen. De grootte van de sneeuwrug is afhankelijk van de hoeveelheid gevallen sneeuw. In sommige situaties maken aanwonende inwoners/winkeliers het trottoir sneeuwvrij, en vegen de vrijkomende sneeuw op de aanwezige sneeuwrug op het fietspad. Hierdoor wordt de berijdbare breedte van het fietspad nog verder versmald. De gemeente heeft naar aanleiding van deze problematiek de sneeuw meerdere malen moeten opladen en afvoeren.

Omwille van de veiligheid zal dit bij sneeuwval in het strooi beleid als een blijvende activiteit in de gladheidsbestrijding worden opgenomen.

De bestrating rondom het cultuurhuis is in de wintermaanden zeer glad gebleken. Er zal altijd een hoge inspanning worden verricht om ook hier gladheid en sneeuw te bestrijden, maar het bestrijden van gladheid op de aanwezige bestrating is echter moeilijk.

Materieel

Wijkbeheer is in 2006 begonnen met twaalf strooi-units. Na de harmonisatie is dit aantal door de strooiroutes efficiënter te maken teruggebracht naar acht.

Nu de afdeling Wijkbeheer centraal gehuisvest is in Doorn is opnieuw een efficiëntieslag mogelijk en zal de wintergladheid met zes strooiunits bestreden worden.

Conform het vervangingsinvesteringsplan zijn zowel in 2010 als in 2011 3 strooiers vervangen.

Tot en met het afgelopen winterseizoen werden Amerongen en Leersum met het natzoutsysteem gestrooid en de overige kernen met het droogzoutsysteem.

Met ingang van aankomende winter wordt de hele gemeente gestrooid met het natzoutsysteem. Het grote voordeel van dit systeem is dat het zout langer op de plek blijft liggen. Daardoor kan er eerder met strooien worden begonnen (preventief), vaak zelfs voordat de gladheid daadwerkelijk optreedt. Bovendien is er minder zout nodig. Dit werkt kostenbesparend en het is goed voor het milieu. Uiteraard zijn de uiteindelijke kosten vooral afhankelijk van het aantal strooibeurten.

Zoutvoorraden.

In het winterseizoen 2010-2011 is 1130 ton zout gebruikt; Dit is bijna twee keer zoveel als in het seizoen 2009-2010 (594 ton)

Nationale zouttekorten hebben er toe geleid dat er overleg heeft plaatsgevonden met het regionale zoutloket van de rijksoverheid.

Om zouttekort in de toekomst zoveel als mogelijk te voorkomen ligt een grotere hoeveelheid zout, contractueel vastgelegd, extern op voorraad. Op de gemeentewerf aan de Velperengh is de reguliere voorraad ca. 150 ton.

Strooiroutes

Uit de evaluatie zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen; ná de primaire routes worden aansluitend de overige hellende wegen gestrooid in de kernen Doorn, Leersum en Amerongen. Deze hellende wegen worden als onderdeel van de "probleemwegen 2010-2011" genoemd in bijlage 2.

Natstrooien

Met het natzoutsysteem hebben we permanent een hoeveelheid van 20500 liter van de natte component voorradig. Deze hoeveelheid is voldoende voor 10 volledige (primaire) strooi rondes. Groot voordeel van het natstrooien is, dat de coördinatoren op een eerder tijdstip de strooiactie kunnen starten, omdat het natte zout níet kan verwaaien, wat wel het probleem was met het droge zout.

Financiële paragraaf

Door het strenge winterweer gedurende de afgelopen winterperiode is het gladheidsbestrijdingsmaterieel intensief gebruikt. Dit heeft geleid tot diverse reparaties aan dit materieel in de eerste maanden van 2011, waardoor een kostenoverschrijding is ontstaan van € 15.000,-. Ook is de zoutvoorraad in januari en februari weer op het normale niveau gebracht. Hierdoor is een kostenoverschrijding ontstaan van € 25.000,-. In totaal is eenmalig € 40.000,- extra nodig geweest voor de gladheidsbestrijding. Dit bedrag is meegenomen in de voorjaarsnota en gehonoreerd.

Communicatie

Uit de reacties van de inwoners blijkt men veel van de gemeente te verwachten. Vaak te veel. Er komen met name in periodes van ernstige sneeuwval veel boze reacties van burgers binnen. Om dit op te vangen is in het afgelopen seizoen extra capaciteit ingezet bij de telefonistes/receptie. De communicatie aan inwoners zal nog gericht plaatsvinden dan in de afgelopen jaren. Wij zullen via de gemeentepagina en website erg duidelijk zijn in wat men van ons kan verwachten. En vooral ook: wat niet. Er zal een dringend beroep worden gedaan op inwoners om hun eigen straatje schoon te houden en om om te zien naar ouderen en mindervaliden.

De wijzigingen van de strooiroutes worden éénmalig gepubliceerd op de gemeentepagina. Vervolgens zijn ze het gehele seizoen te lezen op onze website.

Ondernemingsraad.

N.v.t.

Conclusie

Uit de evaluatie blijkt dat de huidige werkwijze in grote lijnen voldoet aan de uitgangspunten ten aanzien van veiligheid, kosten en milieu. Door de herindeling, de nieuwe centrale huisvesting en de invoering van natstrooien is een aantal efficiëntieverbeteringen doorgevoerd. Tijdens de afgelopen jaren is een aantal verbeterpunten naar voren gekomen waaraan invulling kan worden gegeven:

- er zijn enkele probleemwegen aan de primaire strooiroutes toegevoegd.
- in de hele gemeente wordt natgestrooid.
- het aantal strooiroutes is teruggebracht naar zes.
- er vindt een extra inspanning plaats bij het sneeuwruimen op fietsstroken en fietspaden langs de provinciale wegen.
- er zal nog meer via de gemeentepagina en website worden gecommuniceerd.
- er zal een dringend beroep worden gedaan op inwoners om hun eigen straat en stoep schoon van sneeuw en ijs te houden en om te zien naar elkaar.
- Er wordt onderzocht of de veiligheid in het zuidoostelijk deel nog verder kan worden vergroot door een extra meetpunt op de Lekdijk.

Bijlagen

1. Overzicht van aan de primaire strooiroute toe te voegen wegen
2. Strooibeleid (vastgesteld 31 oktober 2006)